

POCIEC (24) *vb pf*

o oraz e jasne.

fut 3 sg pociecze (16). ◇ *3 pl* pocieką (4). ◇ *praet 3 sg n* pociekło (1). ◇ *3 pl subst* pociekły (3).

Sł stp notuje, Cn brak, Linde XVI – XVIII w.

1. *Popłynąć; fluere Vulg [w tym: bezpodmiotowo (3)] (23) :*

pociec czym (3): Leop Ioel 3/18; Potym Pan Bog słąpi w mocy swoiey/ [...] y potłoczy ony ktorzy od niego odstąpią/ aż krew pociecze rzekami BielKron 136; Léy wodę w ón żłobek/ podnoże fźróbami że wodą w obu końcu równo ftanie/ y obiemá dźiurkomá wodá poćiecze. Strum C3v.

pociec po czym (1): á wyfchnie wśfelkie ferce/ [...] y fchorzeie kozdi duch á po wśzech kolánach poćieką wody Leop Ez 21/7.

Frazy: »[komu] mimo uszy pociecze« (1): tho weń [w dzban] łeb wnurzy aż mu mimo wśzy pociecze zá zdrowie pijąc. RejZwierc 89v.

»pocieką wody« = fluent a. ibunt aquae Vulg (2): Y ftanie fie w on dzień/ będzie z gor kápác flodkość/ z pagorkow popłynie mleko/ á wśyfthkiami źródły Iudfkiemi poćiek[ą] wody Leop Ioel 3/18, Ez 21/7.

[Zwrot: »pociec wodą«: Wśyfthkie ręce ofłábieią á vpádną/ y wśyfthkie koláná poćieką wodą [omnia genua fluent aquis] (od ftráchu). Leop Ez 7/17 (Linde).]

a. Wytrysnąć, ukazać się; descendere, inundare PolAnt (13) : Po napierwżem przyłożeniu/ tedy będzie przfzcz czarny [...]: aż fie przepuknie dla tego przykładania/ potym pociecze ropa fżpetna poczyrniała *FalZioł V 71v, V 111 [2 r.], 111v; Alić vderzył fkałę y wypłynęły wody/ á rzeki poćiekły BudBib Ps 77/20; SkarŻyw 497.*

pociec z czego (4): BielKron 165v; Albo ná ogień włoż drewno láfkowe furowe/ á onę miazgę zbieray ktora z obu końcu poćiecze SienLek 78; á miefiąc trzy kroć fie przez dzień vkaże/ á z drzewá krew pociecze RejPos 5v; patrz iáko [wieprz będzie] zębami zgrzytał aż pijani [lege: piany] z niego pocieką. RejZwierc 75.

[W porównaniu: inundacionem maris rofvodnyenye. wełbranye morza quasi lac sugent iako mleko ffacz bedv to iest tak zifnofzci mleka myodv ym poczecze iako woda f morza TomZbrudzBrul Deut 33/19.]

Frazy: »pociecze miód i mleko; [pociecze mleka, miodu]« (1): á mowiac/ izem ia was przywiódł do zyemie obiecány według Prorockiego pífmá/ s ktorey pociecze miód y mleko BielKron 165v; [TomZbrudzBrul Deut 33/19].

peryfr. »pociekły wody (a. strumienie wodne) z oczu [czyich]« = ktoś zapłakał (2): Strumienie wodne poćiekły z oczu moich/ iż nie ftrzegły zakonu twego. BudBib Ps 118/136; y poćiekłj takie wody z oczu iego [kapłana]/ iż księgi y korporał polał SkarŻyw 580.

Przen [z czego] (1) : Bo kto vwierzy w mię/ rzéki żywé wody pocieką z iego żywota. OpecŻyw 75v.

b. Spaść z góry, nakapać, nalać się (5) :

pociec do czego (1): á tak tłuftość pociecze do fpodniego garncza. FalZioł V 110.

pociec na kogo, na co z czego, skąd (2): mieyże Dymącz pogotowiu/ iżby ogień niezgął/ gdy mu [koniowi] z nozdry wodá nań poćiecie. *SienLek* 168v; TAm y fye porwály/ írodze ízumi wodá/ [...] Wízák też tu ná cię z góry nie poćiecie. *PudlFr* 25.

pociec w co (1): á pal [cegłę] iáko wodkę palá/ poítáwiwízy skłankę álbo bánkę w którą poćiecie *SienLek* 161.

Przen (1) :

Fraza: »co pociecie i ukanie« (1): ktori [król Zygmunt] [...] laffi y pvńcze. y zyemye y wodj. y wízye dochodi zapyłfaly. czo pocieczecz y vkanie. kv wyełkyemv Stolczv wyełkyego Xyestwa Lythewfkie⁸⁰. *LibLeg* 10/95v.

2. Rozpuścić się, stać się płynem (1) :

Szereg: »pociec i roztopić się« (1): Woyciech powiada iże Magnefia pociecie y rofthopi fie w mocnym y w wielkim ogniu *FalZioł* IV 56b.

3. [Pobiec: Na śniegu gdy rozumieł że ptak ízalony/ tedy íeć ftaw nań y siatki zdáleka [...]: á fkoro fie im vkażefz/ tedy poćieką y będą w íećiách bárzo prędko *CygMyśl* D2.]

Synonimy: **1.** *popłynąć, spłynąć*; **a.** *wypłynąć, wytrysnąć*; **b.** *ukanąć*; **2.** *rozpłynąć się, rozpuścić się, roztopić się*; **3.** *pobiec, polecieć*.

Formacje współrdzenne cf CIEC.

Cf **POCIEKŁY**